



Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΣΑΤΙΡΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ

Περίοδος Β' - Χρόνος 19ος Γραφείο: Λίβης 22 ΙΛΙΣΙΑ Τηλ. 7750983 Αριθμ. φύλλου 115 Δρχ. 100 ΜΑΡΤΗΣ-ΑΠΡΙΛΗΣ 1997

Η παράδοση θέλει Πάσχα στην ύπαιθρο

Κάθε Πάσχα, η παράδοση θέλει την Αθήνα αδειάζει και τα ελληνικά χωριά γεμάτα. Θέλει Επιστάση, Ανάσταση, μαγεύματα, αμύγδαλα και δημοτικά τραγούδια στο ρεβιθάκι. Θέλει, ακόμα, πολύ ήλιο (ήλιε ελπίσμη) και τη ψύχη να έχει βάλει τα καλά της.

Πέρα, όμως, από την παράδοση και τις προσδοκίες του καλοκαιριού, η Πάσχα είναι η καλύτερη περίοδος του χρόνου για εξορμήσεις από την Ελλάδα. Ακόμα και στα πιο απομακρυσμένα σημεία του χάρτη τα αντί-τα αντίκτυπα, η ναυαρχίδα είναι παρτίδα και ορέσθια, τα χωριά ζωντανεύουν και η ελληνική ύπαιθρος ανθεί, φουσκώνει.

Όσοι δοκιμάσουν, πέρα από το τελευταίο του ημερών, να πε-

ριπαίνουν στην περιοχή που έχουν επιλέξει, θα μείνουν με το στόμα ανοιχτό, όχι μόνο από την ομορφιά του τοπίου, αλλά και απ' αυτή του ανθρώπου που θα συναντήσουν. Βλέπεις, στην κορυφή της ψύξης και της αλμύρας «παρυσωμένη» και αναμένει τις πάρεξ του εσωτερικού μας κόσμο στην άνοιξη!

Η Άνοιξη είναι η καλύτερη εποχή για εκδρομές. Πάντως, τα εκδρομικά του θα ήθελε να νιώσουν τη χρησιμότητα της τελετουργίας των ημερών, δεν υπάρχουν ομορφότερα μέρη από τα μικρά, απομακρυσμένα χωριά ή τα χωριά που γονιφίζουν, όπως τα χωριά των ΤΣΟΥΜΕΡΚΑΝ, τα δικά μας χωριά. Όλα η Ελλάδα είναι πάντα ΟΜΟΡΦΗ.



Αίνα πως τα βουνά σου κλείνουν τον ορίζοντα περνάει από τα μάτια σου, αλλά η άνοιξη αυτή βγαίνει πέρα για πέρα λαμπρή, όσον αφορά τα Τζουρμάρια. Μπορεί κάποιος χωρίς να είναι χωριώτης να «γνώσει» τους δρόμους οι οποίες αλλάζουν το βλέμμα σου κεντράροντας στα πράσινα του βουνού, το κλειστό γύρω χωριό νερό και στις βουνοκορφές που γαλάζουν, όταν επάνω τους πέφτει ο ήλιος... φέρνει συνάμα και καλές, ζωντανές μνήμες, σου στο άκουρο. Χωρίς όποιον πέρα την άνοιξη (αν και ο καιρός εκεί πέρα είναι καλύτερος) και το νερό αναβλύζει όπου κι αν πατήσεις.

Φαίνεται μέρη του Μελισσοχωρίου, που η αμύγδαλα τελεσιμότητα, δόξα σου επισημαίνει ότι εγκυβόλις είναι και η βίση της περιστερίας, θα νιώσεις στην ελπίδα σου σε εκείνες και συναισθημάτων είναι αυτές οι τόποι.

Για να καταλάβεις περισσότερα, δοκιμάσεις το όφρυ που οδηγεί στο μοναστήρι της Αγίας Μαρίας που θα 'ναι, θα μείνεις με το στόμα ανοιχτό και θα νιώσεις το κέντρο στο Δημιουργό.

Το Σάββατο και οι Καληνίτες σε περιμένουν επίσης. Τα παντοφύκια παρυσωμένα γυρνάει στην πέτρα βίση να τα καλά σου. Το παρυσωμένο και οι πάρεξ των σκαπτικών ανοιγμών, κίρμος πολύς περιβάλλεται τα καλνιτέρια, φωνές παιδιών που παίζουν «κοκκινιστά» σαν κλειστήρα σφύριγμα και ο τόπος ζωντανεύει.

Την Κυριακή (ή Πάσχα) οι μερικοί, θα σου απάντην τα ροδό-νιο και τα κράτα που θα ήθελαν εκεί, θα πρέπει να ξέρεις ότι είναι από τα καλύτερα σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Τα σχολεία δεν θα λειτουργούν, λόγω ελληνικής μεθόδου, αν γίνουν ζωντανά και να φλεσκάνε φίλους των Τζουρμάρων και της Ηπείρου.

Κώστας Καμπίρης

«ΑΡΑΧΘΙΝΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ»

για 20ο ΧΡΟΝΟ ΣΤΗΝ ΑΝΩ ΒΑΡΥΜΠΟΜΠΗ

(1 γλ.μ. πριν το Βασιλικό Κτήμα ΤΑΤΟΙΟΥ)

1^η ΙΟΥΝΗ 1997

ΠΡΟΚΛΗΣΗ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κεντρικιστών ΑΡΤΑΣ «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ» σας προσκαλεί στην εκδήλωση που διοργανώνει την Κυριακή 1 ΙΟΥΝΗ στην ΑΝΩ ΒΑΡΥΜΠΟΜΠΗ (στο 26 γλ.μ. του δρόμου Αθηνών - Δεκελίας).

Στο χώρο του πανηγυριού κάτω από τα δροσερά πλατάνια (με άθρονες καρέκλες και τραπέζια), θα διακοσμούνται με το παραδοσιακό μουσικό συγκρότημα. Εκεί θα υπάρχουν γρήνη, αρνιά, κοκοροπέτα, παιχνίδια ποταμιού και πολλά ακόμα.

*Έναρξη προγράμματος 12.00

Για το Δ.Σ.

Λήξη προγράμματος 21.00

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Φάνης Γιώτης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κώστας Καμπίρης

Οδηγίες για όσους θα έλθουν για πρώτη φορά.

Πώς θα φτάσετε:

Α) Από το δρόμο της Πάργης:

Στην Εθνική οδό Αθηνών - Λαμίας πηγαίνουμε αριστερά για ΠΑΡΝΗΘΑ, στην οδό ΤΑΤΟΙΟΥ.

Μετά από 1 γλ.μ. περίπου (μετά το ρέμα) στρίβουμε δεξιά προς την ΒΑΡΥΜΠΟΜΠΗ και ΤΑΤΟΙ.

Από εκεί και μετά συνεχίζουμε οδικά για 7 γλ.μ. προς το Βασιλικό Κτήμα ΤΑΤΟΙΟΥ, μετά τα ελάχιστα κτήρια «ΑΕΙΩΝΙΑΣ» - «ΜΑΝΔΙΑΝΕ» - «ΦΙΛ» και «ΠΑΝΟΡΑΜΑ».

Σε όλη τη διαδρομή θα σας οδηγούν καταπονητικές πινακίδες.

Β) Από τη γέφυρα της Βαρμυμπόμης στην Κηφισιά:

Στην Εθνική οδό Αθηνών - Λαμίας στο 19ο γλ.μ. πηγαίνουμε δεξιά περνώντας τη γέφυρα συνεχίζουμε προς Βαρμυμπόμη.



Υ.Γ. Το φετινό πανηγύρι είναι το 20ο και θα καταβληθεί προσπάθεια να ξεχωρίσει. Θα ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ. Η Αδελφότητα Σχολείων Αθηνών θα παρουσιάσει το χορευτικό της, καθώς και το δικό μας θα είναι παρόν.

ΤΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΕΦΥΡΙΑ

...Για να καλύψουν μια ανάγκη προέκτειναν τη φύση

Αφορμή για τη δημοσίευσή αυτή ήρθε από μια σειρά εκδηλώσεων, που πραγματοποιήσε η Πανεπιστημιακή Συνομοσπονδία Ελλάδος στην Παλιά Βουλή, με θέματα τα Σπήλαια, τα Κάστρα και τα Ηπειρωτικά Γεφύρια.

Κώστας Χρ. Καμπίρης

Μέρος Α'

ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

Αντίες και αφορμές

Η Ήπειρος αποτελεί ίσως το ορεινότερο τμήμα του ελληνικού εδάφους. Από τα 9.203 τετραγωνικά χιλιόμετρα της έκτασής της, τα 8.313 καλύπτονται από ψηλά βουνά. Εδώ άλλωστε βρίσκεται η απονομιμότερη και ψηλότερη οροσειρά, η Πίνδος, που αποτελεί το φυσικό όριο της πελοποννήσιας με τη Μακεδονία και τη Θεσσαλία. Ο Γρόμμος Λοπάρι, με υψόμετρο 2.520 μ., ο Σμόλικας (2.637), η Τζουμή (2.497), η Τσούκα (1.672), το Περιστέρι (2.295), τα Τζουρμάρια (2.469), όλα μέλη της οροσειράς της Πίνδος, αναμειγνύονται από τον Τζουμό (1.816) νοτιοανατολικά από τα Γιάννινα, τα νησιά του Δωδώνη και της Παρκαμώνας (1.659), το Μπουκάκι (1.810) και άλλα μικρότερα. Όλα τούτα τα βουνά, σχηματίζουν μεταξύ τους πολλές, μικρές δηλαδή κοιλάδες που διασχίζει ένα πλη-

θος ποταμίων και μικρότερων χειμάρρων. Τα νερά πάντα τρέχουν αβάντα, γιατί η περιοχή είναι από τις βορειότερες της χώρας, ενώ το χιόνι αποτελεί αναμειγνύμενη εικόνα σχεδόν όλο το χρόνο. Σάν πού σημαντικά ποτάμια μπορούμε να αναφέρουμε τον Λωο, που αφού πηγαίσει από την Πίνδο γίνεται στην Αλβανία διασχίζοντας την Αλβανία, τους δύο μεγάλους ποταμούς της χώρας, τον Σαράνταπο και το Βίβο (Βοϊδομυτί), τον Κалаμά (Φθιάς) που εκβάλλει πάνω από την Ηγουμενίτσα, τον Αχέροντα, το Λούρο, το Δρίνο σπουδαιότερο ποταμό της ορεινότητας, και τον Αραχθό που μετά από διαδρομή 115 χιλιομέτρων χύνεται χαμηλά στην Αμβρακικό κόλπο. Ο μηδενός Αελλός, ξεκινώντας λίγο πιο κάτω από το Μέτσθο, οροπεδίο την Ήπειρο από τη Θεσσαλία, θα να καταβεί ταπεινότερα, και αφού διασχίσει τη Στερεά, στο Ιόνιο, οδικά του Μεσολογγίου. Μικρότερα ποτάμια και ποταμάκια είναι που ενσπνούν τις παραπάνω υδάτινες αρτηρίες, βρίσκουμε κυρίως στο Ζαγόρι, όπως το Μετσθοϊκό, το Ζαγοριότιο, τον Μπαγιότιο, τον Βάρδο, το Φοργακωϊκό και άλλα.

Τον Σπύριον Ι. Μαντά (Χωρίς να είναι Ηπειρώτης, ασχολήθηκε με πάθος και μεγάλη αγάπη και παρουσιάζει αυτό το αριστοτέλειο «ΤΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΕΦΥΡΙΑ» καθώς και «ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ ΚΑΙ Ο ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ»).

Επιστρέφοντας λοιπόν, από πολύ παλιά, η ανάγκη να υπερηφανισθούμε τούτα τα υδάτινα εμπόδια που δοκίμαζαν την ελεύθερη διακίνηση των κατοίκων. Οι Ηπειρώτες άλλωστε, είχαν πάντα παράδοση στις ομαδικές μετακινήσεις. Από τις μικρές διαδρομές που επέβαλε μια σημαντική κινητικότητα, μέχρι τα μεγάλα ταξίδια - οδόληψη την Ελλάδα που επιχειρούσαν οργανωμένα οι επεξεργαστικές συντηγίες. Από εδώ ξεκινούσαν φορτωμένα, και πολλά από τα περιήγια καραβάνια των Κυρατζήδων που είχαν για προορισμό τη Βιέννη, το Βουκουρέστι, ακόμη και τα βάθη της ανατολής.

Οι Μαστόροι

Οι άνθρωποι που θα αναλαμβάνουν ένα τέτοιο έργο, να διασχίσουν δηλαδή τη φύση υπερηφανισθών την ορεινή της, δεν ήταν απλώς να αναζητήσουν μακριά. Η ιδέα η περιοχή αποτελούσε φυσικό αποδοτικό μαστόρων με δοκιμασμένες τις ικανότητες τους. Οργανωμένοι σε μικρές ομάδες, τα λεγόμενα μπουλιού-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

Το Σάββατο 1 Μαρτίου '97 έγινε οι γάμοι του Κωνσταντίνου Α. Παπαγιάννη και της Χαρίτινης Κων. Ζαχαρή στην εκκλησία Αγίου Γεωργίου Άρτας. Τα ζευγάρια ευτυχισμένοι.

ΘΑΝΑΤΟΙ



— Πέθανε στην Άρτα την 1η Απριλίου του 1997 και κηδεύτηκε στις 2 Απριλίου στον Άγιο Κων/νο του Κρουονέρι Κεντρικού ο Θεόδωρος Σταύρου Κίτσιου, Ο Εφορικός χωριάς από 67 του χρόνιων συγγενών και πάντες Συνδεδεσαν αυτόν πλήθος γνωστών φίλων και συγγενών στην τελευταία του στιγμή. Στη μνήμη του ο σύζυγος Βασίλειος Θ. Κίτσιου, τα παιδιά και τα εγγόνια του πρόσφεραν στο Σύνολο Άραχθο 3.000 όρχη.

Στη μνήμη του αδελφού γαμπρού μας Θεόδωρου Σταύρου Κίτσιου, που απεβίωσε την 1.4.97, πρόσφεραν στον Πολιτιστικό Σύλλογο Κεντρικού —Ο Άραχθος— 30.000 χρ. Ανάμνηση μνήμης του, οι οικογένειες Νίκου, Αναθής, Γιάννη, Κώστα, Ελευθερίου και Θεοφάνη Θεοδωρά.

Σοφικά μας έφυγε από κοντά μας ακόμα ένας αγαπηστής της καλής οικογένειας, ο Θεόδωρος ΣΤ. Κίτσιος, αφήνοντας το μεγάλο κενό στη σύζυγα, τα παιδιά του, τα εγγόνια, στον αδελφό του και τα κοινά φίλα.

Σε όλη τη ζωή του χωριό και στην Άρτα υπήρξε αφοσιωμένος στην οικογένεια και αντάμειψε με αμέτλητη δραστηριότητα ακόμα και στην ροιά πράγματα ήταν πάντοτε φιλεργιακός και σωστός στην τέχνη του.

Σε μας που έλαχε ο κλήρος να του αποδώσουμε δυο λόγια, ως θεοφρόνιμο λίγα λουλούδια στο ναπτο τόφο του.

Ο Σύλλογός μας και η

εφημερίδα εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους οικείους και ευχαριστεί για τις προσφορές. Θα μείνει στη μνήμη μας αείθετος.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Στις 16 Φεβρουαρίου '97 στον Άγιο Κωνσταντίνο Κρουονέρι έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο του Χριστόφορου Γιάννη.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Σε όλους όσους με επισημειώθηκαν στην ετήσια εορτή παρασημοφόρησαν στο νοσοκομείο Άρτας, αλλά και σε όσους δεν μπόρεσαν για διαφόρους λόγους να με επισκεφθούν και ανέστηκαν, έστω μενέρες, για την απουσία μου (αν τους έγινε αποχαιρετισμός), σε όλους αυτών ευχαριστώ με την καρδιά μου να έχουν μια καλή χαρά. Και πάλι τους ευχαριστώ.

Ναζαίοι Κεντρικού

22.3.1997

Βασ. Κολιακτσός

Ο Βασίλειος Ραγώντης από τον Περαία ευχαριστώ τους συγγενείς και φίλους που παραβρέθηκαν και παραστήθηκαν δίπλα του με κάθε τρόπο, στο χωριό του γιού του Γιάννου.

ΔΡΩΡΕΑ



Γιώργος Αναγνωστάκης
καπετάν καταγωγής

Με τη συμπλήρωση των 16 χρόνων από το θάνατο του αγαπημένου μου συζύγου, οντόφρου και φίλου Γιώργου Αναγνωστάκη, καπετάν Καταγωγής, προσφέρω 30 χιλιάδες δραχμές στη μνήμη του, στην εφημερίδα του χωριού του —Ο Άραχθος—.

Η σύζυγός του Αθηνά, ο γιος του Γιάννης, η νύφη του Όλγα, τα εγγόνια του Γιώργου, Κλαούντια, Μόδε, και Αθηνά.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Γιάννης Π. Καμπάρης - Ρώμα	Δρχ. 2.000
Σπύρης Κατακωνιάς - Άρτα	2.500
Τζέροντ Μπάλης - Αθήνα	2.000
Αναστάσιος Κ. Καλιακτσός - Γιάννενα	1.000
Βασίλης Χρ. Καρακτσός - Κεντρικό	2.000
Μιλτιάδης Αρ. Μπαλαούρας - Κεντρικό	1.000
Αρτιστέλης Κατακωνιάς - Κεντρικό	2.000
Αρτιστέλης Αλ. Γιώτης - Άρτα	1.000
Βασίλειος Κώδ. Κίτσιου - Άρτα	3.000
Κώστας Γ. Καλιακτσός - Αθήνα	2.000
Ευάγγελος Μπαλαούρας & Πάν. Μπαλαούρας - Αθήνα	5.000
Πέτρος Παπαθανάσης - Αθήνα	1.000
Δήμος Αναγνωστάκης - από Ροδαυή	10.000
Βασίλης Γιάρ. Καλιακτσός - Αθήνα	5.000
Γιώργος Κατακωνιάς - Αθήνα	5.000
Γιώργος Ιωάν. Αντωνίου - Αθήνα	5.000
Κώστας Γ. Ρασιόπουλος - Αθήνα	2.500
Αναστάσιος Γ. Ρασιόπουλος - Αθήνα	2.500
Θεοδόσιος Κ. Ρασιόπουλος - Αθήνα	2.500
Γιάννης & Γεωργία Ανδριανουπόλου - Αθήνα	5.000
Τάκης & Νίκοι Μπαρτζάλας - Αθήνα	5.000
Ανδρέας Γ. Μπαρτζάλας - Αθήνα	2.500
Χαρίλαος Δημητριάδης - από Ροδαυή Αθήνα	5.000
Θεοφάνης & Άννα Φακίτας - Αθήνα	5.000
Κώστας Παπα - Αθήνα	3.000
Γιάννης Βαββός - από Τραπεζούντα Αθήνα	2.000
Κωνσταντίνος Τσακνιάς - Αθήνα	2.000
Νίκος Αρ. Αράτης - Αθήνα	2.000
Γιάννης Καρακτσός - Αθήνα	5.000
Παύλος Τσωνάς - Π.Α. Ροδαυή Αθήνα	4.000
Αργύριος Μαρτζήρη - Αθήνα	3.000
Γιάννης & Ρούλα Αγγελόπουλου - Αθήνα	2.000
Γιάννης του Σπυρίδωνος Αράχθου - Αθήνα	2.000
Γιάννης Αντωνίου - Τ.Π.Κ. Κεντρικό	2.000
Γιάννης Σπύρου Χουλιάρας - Αθήνα	10.000
Κώστας Ιωάν. Αντωνίου - Αθήνα	5.000
Νικόλαος Αράτης - Αθήνα	10.000
Κώστας Θ. Γεωργίου - Αθήνα	5.000
Δημήτρης Αρ. Αράτης - Αθήνα	5.000
Γιώργος Β. Καλιακτσός - Αθήνα	5.000
Βασίλης Γ. Αναγνωστάκης - Αθήνα	5.000
Βασίλης Αβ. Αράτης - από Ροδαυή Αθήνα	5.000
Χρυσάνθη Αράτη - Ροδαυή	2.500
Γιάννης Ν. Θεοδωράς - Αθήνα	2.500
Γιάννης Αρ. Αράτης - Αθήνα	5.000
Γιώργος & Ελευθερία Σταυράκη - Αθήνα	3.000
Κώστας Σωκ. Αράτης - Αθήνα	15.000
Ρένα Καμπρή & Κολυμμένη Παναγιώτης - Αθήνα	2.000
Σωκράτης Χουλιάρας - Αθήνα	5.000
Στέλιος Αγγελής & Καμπρή Αράτη - Αθήνα	1.500
Γιώργος Καρπουτζίτης - Αθήνα	1.500
Ελένη Θ. Καλιακτσός - Αθήνα	2.000
Μορίκα Καμπρή - Αθήνα	1.000
Βασίλης Ν. Μήτσος - Αθήνα	3.000
Ναπολέων Κωσταλάκης - Αθήνα	10.000
Κωνσταντίνος Ν. Πάνας - Κηφισιά Αθήνα	10.000
Γιάννης Κεραυνός - Αθήνα	10.000
Αράτης Κ. Βασιλός - Αθήνα	5.000
Κωνσταντίνος Πλατσός - Αθήνα	5.000
Μάρης Φωτ. Κωνινός - Τρίκαλα	5.000
Σπύρου Γεωργίου - Αγρίνιο	1.500
Γιάννη Ελισάβετ - Αθήνα	1.500
Αυτάδης Παναγιώτης - Αθήνα	1.500
Καίτη-Τοσύνι Αλεξάνδρα - Αθήνα	2.000
Μάνου Βασ. - Αίγιο	2.000
Καίτη Αράτης - Αθήνα	2.000
Λιανή Βάγια - Φιλιππιάδα	2.000
Αναγνωστάκης Αθήνα - Αθήνα	30.000
Ραχάκης Βασίλης - Περαία	3.000
Παρασκευάς Γιάννης - Ρόδος	5.000
Ναοκλώς Κωνινός - Κερασίνα	5.000
Κωνσταντίνος Αγγελός - Αθήνα	5.000
Αγγελόπουλος Βασίλης - Αθήνα	1.000
Σπύρος Ιωάννης - Ιωάννινα	2.000
Κωνσταντίνος Γεωργ. Δημητρίου	1.000
Καίτη Χρ. Κώστας, πρόεδρος	30.000

ΠΟΙΟΣ ΉΤΑΝ Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΠΟΥ ΠΙΝΗΚΕ ΤΟ 1944 ΣΤΟ ΔΙΣΤΡΑΤΟ;

ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΔΙΣΤΡΑΤΟ ΑΡΤΑΣ
ΕΝΑ ΟΜΑΔΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Πέρασε πάνω από έναν χρόνο από τον Οκτώβριο του 1995, όπου με πρωτοβουλία του Διστρατιώτη Γεωργίου Ε. Σπύρου και σε συνεργασία με τον ιερέα του χωριού Παπα-Γεώργιο Παπαγεωργίου έγινε ένα ΟΜΑΔΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ για όλους εκείνους τους κατοίκους του νοσοκομείου Περαία Διστρατίου, που έφυγαν από τον κόσμο του τόπου και επέστρεψαν στο νεκροταφείο του Κόσμου του παπάζ ανέρχεται πρώτα όλους αυτούς που πέθαναν από το 1942 έως το 1945 κι αυτούς που επέστρεψαν αλά.

Συγκλητική ήταν η στιγμή, όταν ο ιερέας μνημόνευσε έναν άγνωστο στρατιώτη της Εθνομ. Αντιστάσεως που πνίγηκε το 1944 στον Άραχθο κοντά στο νοσοκομείο. Το νεκρό σήκωναν τότε ο Αρτιστέλης Βασιός, ο Βασίλειος Σπύρου, ο Γεωργίνος Σπύρου και ο Περικλής Βάσιος και τον έβαψαν με τη σελήνη 20.12.1944 στο νεκροταφείο Περαίας. Δύσκολα κλήσαν στα μάτια όλων και σιγαρού α ψυχές των προγόνων συγκατανεύον θα δροσιστούν με την ενέργεια αυτή.

Ο Ανδρέας Γιώτης έστριψε τραπέζι για όλους στο τέλος του μνημόσυνου, όπου όλαν έφεραν στη μνήμη τους νεκρούς από παλιά και Ενοχλήθηκαν ατομικά και πράξεις αυτών που έφυγαν.

Ανάμνηση της μνήμης όλων και συγκατανεύση στους κατοίκους Περαίας Διστρατίου, που είχαν αυτή την ωριότητα πρωτοβουλίας και τιμήσαν τον πόνο που έφυγαν για πάντα!



Σεργιανόβιος με στην ακρόπολη το Πάσχα το 1933 στην Αθήνα: Κώστας Γ. Καλιακτσός, Κώστας Καλιακτσός, Καρακτσός, Νίκος Καλιακτσός, Οδωνός Καλιακτσός, Δημήτρης Καλιακτσός, Νίκος Γ. Καλιακτσός

ΝΙΚΟΣ Β. ΚΑΛΙΑΚΤΣΟΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝ - ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Ε.Μ.Π.

ΣΚΟΥΦΑ 55 ΑΡΤΑ ΤΗΛ. 29900

Ι. ΜΑΜΑΛΗΣ - Θ. ΡΑΧΙΩΤΗΣ ΟΕ

ΚΑΙΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΤΒ - VIDEO - ΗΙ-ΦΙ
ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ
ΚΙΝΗΤΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ

ΘΩΜΑΣ Β. ΡΑΧΙΩΤΗΣ

Π. ΡΑΛΛΗ 136
ΝΙΚΑΙΑ 18454

ΤΗΛ. 4971.434 - 4941.435
FAX 4941.435

ΧΡΗΤΟΣ ΦΩΤΙΟΥ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ

Αθήνα - Αχαρνά Αθηνάιο Άρτας

Τηλ.: 2404634 Ιούλιος - Σεπτέμβριος Τηλ.: 0685/23320

Τηλ. κινητό 093/429882

ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ - ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ

ΒΑΣ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ

ΤΗΛΕΦ. 64.35.166 • ΑΘΗΝΑΙ

ΚΙΝ. ΤΗΛ. 094.512963

ΚΑΦ. 34.10.540

Στέγες - κεραμίδια
Ξύλινες επενδύσεις
Βεράντες

Ιωάννης Ζέρβας

Γρ. Αυθεντίου 167 Α. Ιωνία - τηλ. 77.03.092

Τα Ηπειρωτικά Γεφύρια

Συνέντευξη από σελ. 1

και η ενότητα, άρνοντας κυριολεκτικά ολοκλήρωση της δομικής, γλιτώντας εφελκυστικά όμορφους άστερες, δεξιμένους, διαμορφώνοντας εκθαμβωτικές, σπινταριστικές, τζαμιά, πανύψηλα εξαγωνικά καμπαναριά. Η εκτίμηση που έκανε γι' αυτούς ο κατακτητής ήταν πάντα μεγάλη και ανάλογα θείατα τα πρόνοια που τους παροτρύνει.

Επικεφαλής της ομάδας θροσκόναν ο Πρωτομάστορας, ο Κάλαρος, που κατένηνεν όλο το μπουλντοκ. Το τελευταίο, αποτελούσαν κάθε λογής ειδικότητες. Νταματζίδες, χρίστες, λαοπυθίτες, μαμαρογυλίτες, λαογυλίτες, λυγροί, πολλά μικρά παιδιά - τα λεγόμενα τσιφλικά - και φυσικά αρκετά ξα. Οι Κουδαραίοι, όπως αποκαλούνταν τους χρίστες, ονομασία όμως που προεκτεινόταν και στις άλλες ειδικότητες, ξεκινούσαν από Απρίλη, ανήμερα Αι-Γεωργίου και γυρνούσαν το ριθόπορτο, γύρω στη γιορτή του Αι-Δημητρίου. Οι διαδοχικές, όπως είπαμε, αρκετές μεγάλες, εξαρτιούνταν βασικά από την ικανότητα και τη φήμη του Πρωτομάστορα. Εκεί, από ξένα μέρη, «χτίσαν» λέξη-λέξη και τη δική τους μυστική γλώσσα, τα «Κουδαρικά» ή «Μαοσάρικα» όπως την βαφτίσαν, μέσο προφύλαξης της τέχνης τους, αλλά και των συμφερόντων τους.

Χωρίς ποτέ ίδιων αποδιδόντων ματαίωσης στην περιοχή της Κόνιτσας, ήταν η Πυροσφαιρική, η Βούρμιαση, η Σφράστιση, η Μόλιστα, το παλιό Λεσκοτάσι, οι Παρκαδές, το Τουνόβιο, το Ίσοδρο, το Λούνφικο και άλλα. Χαμηλότερα, στην περιοχή των Τζουρμάρων, φημιζόταν ήταν το Αργυροκαστό (Πετροβόρνο), οι Χουλιαράδες, τ' Αγγανά, τα Πράμινια, η Κοντοστάσι, οι Ραφταίνιοι. Σπουδαίο όμως μαστορογέφυρα υπήρχαν και στην περιοχή που σήμερα ανήκει στην Αλβανία. Εξαιρετικό το Λεσκοτάσι, η Χόσιτα, η Μπιλάσι και φυσικά το Αργυροκαστό. Αλλά και τα δεκάτα με μεσοκίττα χωριά του Βαίου, της Καστοριάς, της Φλώρινας, είχαν το ίδιο σπουδαίο παράδοιο, στην προφορά κοινών χωριών. Ενδεικτικό είναι και το παρακάτω ανέκδοτο.

«Οι γεφύρια, χρόνια τώρα, είναι πάνω από τις χειμωνιάδες και για δοκιμάσει τις θετικές τους ρυθμικές - Πως έκανε τον κόσμο».

«Οι Πυροσφαιρικές, δεκάτα μου, από τότε εκείνος. Μα κουδάρικα λέει και οι Βουρμιαστές».

Τα γεφύρια αποτελούν μια ξεχωριστή περίπτωση για τους παραπάνω ματάρους. Η ίδια η φύση της, κατά σκευής τους ήταν δεινμή με πολλές δυσκολίες και προβλήματα. Εμπόδια, που μαζί με το φόβο της επιβεβαίωσης στη φύση που διακατέχει το ξα, γέρηναν ένα μεγάλο, όπως θα δούμε παρακάτω, αβήμα δρόμου. Σήμερα, λοιπόν, διαμορφώθηκαν ειδικά μέγαρα, όπως τέριζντο, που αποκλειστικά αντικείμενο κατασκευών είναι τα γεφύρια. Ήσαν οι περιήροιμο Κιο-προνλίτες, για την τορκική λέξη Κόρσι (καστούρι) που σημαίνει ακριβώς γεφύριο.

Ονοματολογία

Την απόφαση για να «σπηθεί» ένα γεφύρι, έπαινε κάποιο μεμονωμένο άτομο, ή και ολόκληρο χωριό. Στην πρώτη περίπτωση, μπορεί να επεκρίνε για έναν πλούσιο κάτοικο, για κάποιον τούκο αβιζατιστή, ή και για τον ηγούμενο ενός διπλανού μοναστηριού. Όπως ήταν φυσικό, τους ίδιους θάβαινε και η δαπάνη. Για πρώτο ανταλλάγμα, το γεφύρι έπαινε αρκετές φορές το όνομά τους, χωρίς όμως τούτο να αποτελεί



Η ανάγκη να υπερβηθούν κάθε υψόμετο εμπόδιο που δυσκόλευε την ελεύθερη διέλευση των κατοίκων, υπήρξε επιτακτική από πολύ παλιά. Πινιτρά ανθρώπων και ζώων ήταν περιστατικά όχι και τόσο σπάνια.

και κανόνα. Το «θαύμασμα» γινόταν με την πάροδο του χρόνου και κατά συνήθεια από τους κατοίκους των γύρω χωριών. Αναφέρουμε το γεφύρι του Καμπελά, που έχτισε ο ομωμένος σπας από τα Γιάννινα, ο Μισιον, δωρεά του άρχοντα Αλέξιου Μισιον από το Μονοκέντρι, του Καλογερογιού ή Καλογερόγιο, επειδή το έφτιαξε κάποιος καλόγερος ονομαζόμενος Σερραφείμ από το μοναστήρι του Προφήτη Ηλία της Βίτσας, του Εθραίου, μιά και την κατασκευή του υποστήριξε ο Γιαννιώτης Εφραίμος Σολομών Ματθαίος από χωριό κάποτε από τα νησιά του Πατάρη.

Μερικές φορές συναντάμε γεφύρια και με δύο ονόματα. Τότε, μπορεί το έργο να πήρε και την ονομασία κάποιου τοποθέτησης ή διπλανού χωριού, μπορεί και μιά μεταγενέστερη επένδυση να έφερε το όνομα και του νέου χορηγού. Κάτι τέτοιο έγινε με το γεφύρι του Νούτσου ή Κόκοκρου. Το πρώτο - Νούτσος Κοντοβόλης - είναι το όνομα του αρχικού κατασκευαστή από το χωριό Βράδοντο του Ζαγορίου, το δεύτερο - το ίδιο σφινδαίνει και με το γεφύρι του Καλογερόγιο - που αναφέρεται πιο πάνω. Λέγεται και το Πλακιάδα, μιά και ο τελευταίος κάποτε χρεώθηκε να το επισκευάσει.

Όταν όμως την κατασκευή αποφάσισε ένα ή και περισσότερα χωριά με εισφοράς από τα ίδια χωριά, το γεφύρι ορίζεται η από την τοποθεσία ή από το όνομα του πλαισιωτέρου χωριού. Για παράδειγμα υπάρχει το γεφύρι της Πλάκας, της Κόνιτσας, της Τσιουπιάνης και άλλα. Από τα παραπάνω λοιπόν συμπεραίνουμε, πως εκείνο που τελικά αίγουμε ξεκινάται, ήταν το όνομα του Πρωτομάστορα, ο οποίος δέσ από υπεβολική μετριοφροσύνη, δέσ από τις συνθήκες της εποχής, δεν ακολούθησε καμιά γενική του έργου του το τυπικό «ποικίλε, δέσ με μέρης περιπτώσεις, σφάτερα χορηγούμενη η χρονολογία της κατασκευής. Μόνο το γεφύρι του Μανώλη, χαμηλά στον Αγραφιωτή, φαίνεται να βαφτίστηκε από όνομα του Πρωτομάστορα, το ποί το έχτισε το 1659.

Διαδικασία, πρώτη ύλη, μορφές

Σάν συγκνέφνουνταν τα χρίματα οι χωρικοί, ακόμη κι αν χορηγός ήταν ένα και μόνο άτομο, καλούσαν μερικούς ματάρους που δέχονταν δικά τους μπουλντοκ και τους ανακούνησαν την πρόκλησή τους. Οι τελευταίοι, έπρεπε τότε να «υποβλήσουν» συγκεκριμένο σχέδιο με τη μορφή του γεφυριού, καθώς και τη χρηματική απαίτησή τους.

Αυτός που προκήρυκταν, αρχίζει αμέσως τη δουλειά. Πρώτη του ενέργεια ήταν η σκόρπη της θεσης που θα χριζόταν το γεφύρι. Γενικά αποφεύγονταν οι επιπτώσεις επιφανείας γιατί η πόλη λάσπη δημογνωστική προβλήματα επέφωσεν. Το πιο πρόσφορο μέρος, ήταν κάποιο στέφανο του ποταμού και μάλιστα με αρκετά βράχια. Τότε, ματάρουσαν με ένα και μόνο τόφο, μεγάλο θέβασ ανασημάτισαν, να ξένουν στέγες το ποτάμι, αποφεύγοντας ταυτοχρόνια τις μεγάλες και πολυάριθμες κατασκευές. Το γεφύρι της Κόνιτσας αποτελεί μιά τέτοια περίπτωση. Εκεί που ο Λαός σπενεινε σταθερότητα κάτω από το σφινμαγία της πανήγυρης, ταυτοχρόνια και κρο πόνι ξεχνάει στην πεδιάδα της Γκι-Γκιωμιάς και της Κόνιτσας, οι τζιζντο στέγες το ποτάμι, ταυτοχρόνια, θροσκόναν οι τζιζντο την ευκαιρία να τον δαμάσουν με μιά τεράστια καμιάρα. Κάτι τέτοιο όμως δεν είναι πάντα δυνατό. Στην Άρτα, για παράδειγμα, το γεφύρι έφτιαξε αναπορεύοντα να σπηθεί μέσα στην απάντησή τους, μιά και η γη ήταν πολύ δύσκολη. Για να γίνει αυτό, χρεώθηκαν αλλεπάλληλα τόξα, και η τελική γεφύρα έφτιασε δέ μήκος τα 145 μέτρα. Βασική πρώτη ύλη ήταν πάντα ο σφιντολίδος που εφωσθη στην περιοχή, ενώ η συνδυαστική ύλη αποτελούσε μιάμη γημινού καμινιού, σθιρμένο αβέστη, ελαφροφύρα, χαμινιού, νερού, και ξύλου χορταίνων (καορίνα). Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν παρλάβαιναν να ριζούν μέσα, προκειμένου να ανήλθουν ακόμα περισσότερο την αποτελεσματικότητά τους, και μάλιστα ζών η ασπίδα ανών!...

Συνέχεια στο επόμενο

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΕ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Το μέλος του συλλόγου μας Θόδωρ Καραντινόπουλος, τιμήθηκε με το Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών, για το βιβλίο του με τίτλο «Τα ορκατά των μεταλλίων του Αιτωλίου».

Σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε ο Γραμματέας της Ακαδημίας στην τελευταία της ανασυνέλευση στην πανηγυρική τελετή της Ακαδημίας, την 30 Δεκεμβρίου 1996:

«Πρόκειται για εκτενή εργασία, επιμνημόνευτο, διέκρινε και παρουσίαση του κειμένου, στο οποίο γίνεται συστηματική περιγραφή, και στην ακριβή, και στην τακτοποίηση ακόμα και των πιο σπάνιων ορεινών του Αιτωλίου, που αποτελεί ένα απείρως φυσικό Μουσείο, όπως απαντούν πάνω από 250 ορκατά. Το κείμενο συνοδεύεται από πέρα πόλεως διαγράμματα και επιμνημόνευτο φωτογραφίες ορεινών».

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Καραντινόπουλος Αθανάσιος γεννήθηκε στην Αθήνα το

Στις **26 Απριλίου 1997** (ΜΕΓ. ΣΑΒΒΑΤΟ)

και **ώρα 10 π.μ.** θα διεξαχθεί

ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ

με **αεσθηρία** τη ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ και **τερματισμό** τη ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ

Δικαιώση συμμετοχής έχουν ΟΛΟΙ ΑΝΕΛΑΙΡΕΤΟΣ απ' την ευρύτερη περιοχή.

ΓΙΑ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ **8833.296, 3612.261, 0685-71217**

Μετά τον τερματισμό θα απονεμηθούν κέπιαλα και βραβεία και ακολουθώντας συμμετεχόντες θα προσφερθούν ποτά και αναψυκτικά στο κέντρο ψευκασιών νέων του χωριού μας «ΣΤΕΚΙ».

ΒΡΑΒΕΙΑ

1ος ΝΙΚΗΤΗΣ: ΚΥΠΕΛΛΟ ΚΑΙ 1 ΑΡΝΙ

2ος ΝΙΚΗΤΗΣ: ΚΥΠΕΛΛΟ

3ος ΝΙΚΗΤΗΣ: ΚΥΠΕΛΛΟ

Για όλους τους συμμετέχοντες βραβεία

Την ίδια μέρα και **ώρα 5 π.μ.** θα διεξαχθεί

ΑΓΩΝΑΣ ΜΙΑΣΚΕΤ

μεταξύ της ομάδας ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ

με την ομάδα ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ

Την εκδήλωση διοργανώνουν από κοινού «ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ ΑΡΤΗΣ» με την ΑΣΕΛ-ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΕΜΟΡΡΑΧΗΣ ΑΡΤΗΣ



Από το πανηγύρι στους Ναζαρίους Κεντρικού στις 8.9.1993

Μελέτες • Κατασκευές
Μηχανολογικά • Ξύλινα
Φυσιολογικά • Δάρα

Βούλα Αράπη
ΤΜΒΑ ΠΑΝΑΘΩΝ

Ολόκληρο Πόλεμο 26, 157 71 - Τηλ. 775.6617 - Fax 775.6407